

The Relationship between Transformational Leadership of School Administrators and Academic Administration in Schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Krung Thon Tai Group

Seksan Sitsua¹, Pathomporn Indrangkura Na Ayudhya² and Wichien Indarasompun³

^{1,2} Thonburi University, Thailand

³ Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand

E-mail: juneunmoral@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-4404-2277>

E-mail: dr.pathomporn@thonburi-u.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0860-2149>

E-mail: wichianin@bsru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-7527-3748>

Received 23/06/2025

Revised 29/06/2025

Accepted 01/08/2025

Abstract

Background and Aims: The researcher is interested in studying The Relationship between Transformational Leadership of School Administrators and Academic Administration in Schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Krung Thon Tai Group. This research is descriptive. The objectives are to study 1) examine the level of transformational leadership among school administrators under the Bangkok Metropolitan Administration, Krung Thon Tai Group, 2) assess the level of academic administration in schools under the same jurisdiction, and 3) analyze the relationship between administrators' transformational leadership and academic administration.

Methodology: The sample group used in the research was 341 school administrators and teachers from a population of 2,990 people, stratified random sampling according to the population proportion. The research instrument was a questionnaire with a reliability of 0.994 ($\alpha = 0.994$). The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), and Pearson Product-Moment Correlation Coefficient.

Results: 1) The overall level of transformational leadership among school administrators under the Bangkok Metropolitan Administration, Krung Thon Tai Group, was high. 2) The overall level of academic administration in schools under the same jurisdiction was also high. And 3) Transformational leadership of school administrators had a strong positive correlation with academic administration at the .01 significance level, with a correlation coefficient of 0.711.

Conclusion: The Relationship between Transformational Leadership of School Administrators and Academic Administration in Schools revealed that among the leadership dimensions, individual consideration (X_4) exhibited the highest positive correlation with learning assessment (Y_1). This was followed by intellectual stimulation (X_3), which also showed a significant correlation with learning assessment (Y_1). On the other hand, idealized influence (X_1) demonstrated the lowest correlation with internal academic supervision within the school (Y_4).

Keywords: Transformational Leadership; Academic Administration; School Administrators; Bangkok Metropolitan; Krung Thon Tai Group

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

เสกสรร ลิทธิ์เสื่อ¹, ปฐมพรณ์ อินทรางกูร ณ อยุธยา² และวิเชียร อินทรสมพันธ์³

^{1,2}มหาวิทยาลัยธนบุรี

³มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 341 คน จากประชากร 2,990 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.994 ($\alpha = 0.994$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย: 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.711

สรุปผล: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_4) มีความสัมพันธ์กับด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน (Y_1) สูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_3) มีความสัมพันธ์กับด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน (Y_1) ส่วนด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1) มีความสัมพันธ์กับด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน (Y_4) ต่ำสุด

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์

ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านความรู้และคุณธรรม จึงมีความสำคัญเพราะเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกได้อย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1 ; วิเชียร อินทรสมพันธ์ และคณะ, 2567: 17)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำสูงจะช่วยส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของผู้เรียน ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงไม่เพียงแต่เป็นผู้จัดการ แต่ยังต้องเป็นผู้นำที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความร่วมมือ และชี้แนะทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (พิชชามญชฺ์ ต่างใจ และคณะ 2567: 410 ; Zhou ZhengFa et to all., 2024: 97) สำหรับแนวคิดที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำมีหลายทฤษฎี ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามทฤษฎีภาวะผู้นำที่เป็นที่สนใจปัจจุบัน คือ ทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 4 ประการ โดยเบสและอวลิโอ (Bass and Avolio, 1994: 3-4) ซึ่งมีดังนี้ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จากแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นแนวคิดและทฤษฎีที่ผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและส่งเสริมการทำงานของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (รุ่งนภา รักสม และคณะ, 2567: 40)

การบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพหรือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการจะบรรลุจุดประสงค์ได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับการดำเนินการด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้นำทางวิชาการทั้งทางด้านกรอบแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ รวมทั้งต้องเข้าใจบริบทของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2565: 45) การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการด้านวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2554: 32-33) ประกอบด้วย 9 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การวัดผล ประเมินผลการเรียน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่หลากหลาย เช่น นัยนา ยะตา (2560: 97) ได้ทำการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการ

ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ส่วนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เช่นเดียวกับปนุศรา ฉะยดโรสง (2563: 67) ได้พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่สูงที่สุด คือ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ส่วนการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนอศวิน อินตา (2564: 164) ได้พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา รองลงมาคือ ด้านนิเทศการศึกษา ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าการศึกษาดังกล่าวทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงหน่วยงานให้มีการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากสภาพปัญหา ความจำเป็นและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในบริบทของสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับใด การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับใด และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ อยู่ในระดับใดและมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดของ แบสและอโวลิโอ (Bass and Avolio, 1994) ซึ่งมีตัวประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ เป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคลากรทุกฝ่าย ทำให้ได้รับความเคารพ ยกย่อง ศรัทธา ไว้วางใจจากเพื่อนครู ส่งผลทำให้การสั่งงานการชี้แนะของผู้บริหารได้รับการยอมรับ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีพฤติกรรมที่เปี่ยมไปด้วยผู้มีศีลธรรมและจริยธรรม เป็นผู้บริหารในอุดมคติที่ครูเกิดความภาคภูมิใจพร้อมที่จะร่วมงาน ผู้บริหารคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตน มีการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เหตุและผล ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายมีความเชื่อมั่นว่าได้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ผู้บริหารสร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันในกลุ่ม สร้างแรงจูงใจให้สามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้

2. การสร้างแรงบันดาลใจ เป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมผู้นำที่จูงใจให้บุคลากรทุกฝ่าย สามารถปฏิบัติงานตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจที่มีความท้าทายในความรู้ความสามารถ เป็นผู้นำในการกระตุ้นจิตวิญญาณทำให้ครูมีความกระตือรือร้น มีความคิดเชิงบวก สามารถสร้างเป้าหมายในการทำงานในอนาคตได้อย่างน่าสนใจ ทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกันในสถานศึกษา

3. การกระตุ้นทางปัญญา เป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมผู้นำที่กระตุ้นให้ครูตระหนักถึงสภาพปัญหา โดยพยายามสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หาวิธีการจัดการกับปัญหา หรือสถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมองภาพปัญหาต่างๆ ในหลายแง่มุม ให้ครูใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา โดยงดเว้นการวิพากษ์วิจารณ์ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นและความคิดเห็นของผู้อื่น ในทางกลับกันผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและความเชื่อมั่นที่จะบรรลุผลสำเร็จร่วมกัน

4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมผู้นำที่เอาใจใส่บุคลากรทุกฝ่าย สามารถให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษา สามารถพัฒนาศักยภาพของครูให้สูงขึ้น สร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของครู เข้าใจถึงความต้องการหรือความจำเป็นของครู ยอมรับความแตกต่างของครู มีการเสริมกำลังใจให้สละในการสื่อสารกับครูผ่านการประชุมเพื่อการติดตามผล มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรทุกฝ่าย มีการมอบหมายงานเพื่อพัฒนาครูและติดตามภารกิจที่ได้มอบหมาย มีการประเมินความก้าวหน้าของครูโดยไม่ทำให้ครูรู้สึกถูกตรวจสอบ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554) ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่

1. การวัดผลประเมินผลการเรียน เป็นการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูดำเนินการตามระเบียบวิธีวัดและประเมินผล มีการนำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดทำเอกสารหลักฐานตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ มีการเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนที่สามารถตรวจสอบได้ ทำให้ครูสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน

2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของสังคม มุ่งพัฒนาหลักสูตรให้เป็นสากล มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

3. การบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ มีการบูรณาการด้านคุณลักษณะของผู้เรียน มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอน ใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ

4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เป็นการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้าง ความตระหนักแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความรู้ความเข้าใจของระบบการนิเทศภายในมีการวางแผนการนิเทศ

การแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ การกำหนดปฏิทินการนิเทศ มีการจัดทำเครื่องมือสำหรับการนิเทศ มีการประเมินผลกระบวนการนิเทศ มีการนำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เป็นการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษามี การกำหนดนโยบายร่วมกับบุคลากรทุกฝ่าย มีการสำรวจและวางแผนการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี มีการศึกษา สภาพปัญหา การจัดหา ผลิต พัฒนาสื่อ เผยแพร่ การเลือก การใช้ และการประเมินสื่อและเทคโนโลยี ที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ เพื่อส่งเสริมให้ครูนำความรู้ความสามารถไป ถ่ายทอดให้กับผู้เรียน มีการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน

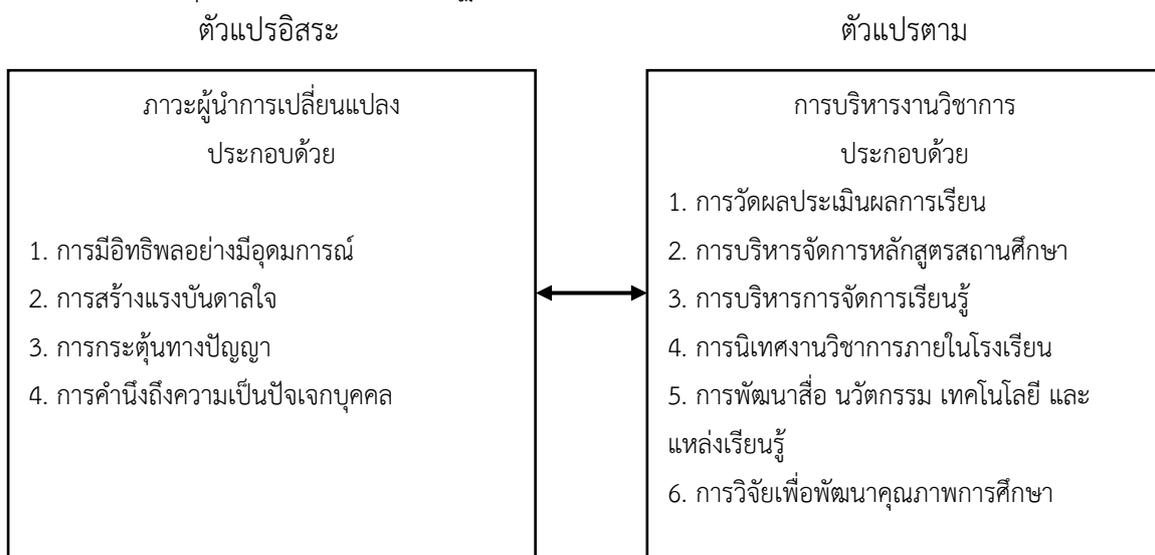
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด แนวทางให้ครูนำผลการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดการ วิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดของ แบสและอวลิโอ (Bass and Avolio, 1994) มีตัวประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ตัวแปรตาม แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2554) มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวัดผลประเมินผลการเรียน 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหาร การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปรากฏดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,990 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มาจากประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเทียบกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย, 2567: 124) โดยให้ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สำนักงานเขตเป็นชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.994

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กับสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ แต่ละแห่งด้วยตนเอง

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน จึงตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูลโดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์จำนวน 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n = 341)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.36	0.61	มาก	4
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.38	0.62	มาก	3
3. การกระตุ้นทางปัญญา	4.39	0.64	มาก	2
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.40	0.63	มาก	1
รวม	4.38	0.62	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.62)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63) รองลงมาได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.64) ส่วนด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.61)

2. ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (n = 341)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การวัดผลประเมินผลการเรียน	4.39	0.59	มาก	4
2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	4.42	0.58	มาก	3
3. การบริหารการจัดการเรียนรู้	4.44	0.58	มาก	2
4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	4.46	0.58	มาก	1
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	4.39	0.60	มาก	5
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.37	0.60	มาก	6
รวม	4.41	0.59	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.59)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.58) ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.60)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ (n = 341)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา						
	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน (Y ₁)	ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา (Y ₂)	ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ (Y ₃)	ด้านการนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน (Y ₄)	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ (Y ₅)	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา (Y ₆)	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวม (Y _{tt})
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมี อุดมการณ์ (X ₁)	0.643**	0.553**	0.589**	0.545**	0.607**	0.597**	0.642**
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X ₂)	0.640**	0.586**	0.571**	0.557**	0.615**	0.624**	0.652**
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X ₃)	0.662**	0.607**	0.592**	0.588**	0.633**	0.650**	0.677**
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็น ปัจเจกบุคคล (X ₄)	0.694**	0.619**	0.606**	0.593**	0.645**	0.647**	0.691**
5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (X _{tt})	0.706**	0.631**	0.631**	0.610**	0.668**	0.672**	0.711**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (Y) มีความสัมพันธ์กันระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.71

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ส่วนด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อครูและบุคลากร พร้อมทั้งให้

กำลังใจและมอบอิสระในการสื่อสาร โดยเฉพาะในการประชุม นอกจากนี้ยังสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนสามารถปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมั่นใจ ทั้งยังส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่ๆ รวมถึงสนับสนุนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายอนาคตร่วมกันอย่างชัดเจน ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวัลย์ ชันทิพย์ (2560: 112) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องงานวิจัยของ อรรวรรณ ภัทรดำเนินสุข (2564: 126) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก รวมถึงงานวิจัยของ วริษฐา กมลเนตร (2566: 135) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ที่ระดับมาก ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป

2. ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดและจัดทำปฏิทินการนิเทศอย่างชัดเจน พร้อมทั้งสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ ตลอดจนส่งเสริมการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรในทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งดำเนินการวางแผนและกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นระบบและมีมาตรฐาน ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญใจ แสงเจริญ (2559: 77) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และระดับมาก 5 ด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องงานวิจัยของ ปิยนาล ธนพรวรกุล (2560: 97-98) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ข้อค้นพบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป

3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมุ่งเน้นการพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างแรงจูงใจให้ครูร่วมมือกันทำงานอย่างมีพลัง เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและขับเคลื่อนงานสู่ความสำเร็จร่วมกัน อีกทั้งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารอย่างเปิดกว้าง และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อ

การทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้ผลประเมินผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และวางระบบการวัดผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนการจัดทำและประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงนำผลวิจัยมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับพัชรีวรรณ ช่างโม (2558: 116) ที่ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา ยะตา (2560: 100) ที่ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 รวมถึงงานวิจัยของ ปนุศรา ฉะเอียดโธสง (2563: 67) ที่ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ขอเสนอแนะว่า สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยเฉพาะการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้การสั่งงานและการชี้แนะของผู้บริหารได้รับการยอมรับจากครูและบุคลากรในสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขอเสนอแนะว่า สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรมีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการรวบรวมและเผยแพร่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.3 จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขอเสนอแนะว่า สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา และการโค้ชซึ่งในเชิงลึก โดยเฉพาะในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจากวิจัยเชิงปริมาณเปลี่ยนเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญใจ แสงเจริญ. (2559). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ) สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร [การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2567). วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ทิพวัลย์ ชันทิพย์. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- นัยนา ยะตา. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- ปณศรา เถียดโธสง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์].
- ปิยนาด ธนพรวรรกุล. (2560). การบริหารงานวิชาการกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- พัชรีวรรณ ช่างโม. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- พิชามญชู่ ต่างใจ, สมชัย ขวลิตธาดา, & วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *Journal of Modern Learning Development*, 9(7), 399–414. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/269154>
- รุ่งนภา รักสม, สมชัย ขวลิตธาดา, & วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา*, 4(2), 30–41. <https://doi.org/10.2822.EAI202421068>
- วิรัชชา กมลเนตร. (2566). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- วิเชียร อินทรสมพันธ์, วิเชียร ทวีลา, & ปราณิต ม่วงนวล. (2567). การเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(4), 16–32. สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSa/article/view/267243>
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร: การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุกัญญา แชมช้อย. (2565). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพล พรเพ็ญ. (2561). *การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- อรรรรณ ภัทรดำเนินสุข. (2564). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- อัศวิน อินตา. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- ZhengFa, Z., Intarasompun, W., & Puchatree, N. (2024). The leadership characteristics of the administrator of Chongqing Normal University. *Journal of Modern Learning Development, 9*(6), 96–109. Retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/268702>